

О.В. Конакова, О.В.Усачова, Є.А. Сіліна, Т.М. Пахольчук

СТАН ІМУНОПРОФІЛАКТИКИ КОКЛЮШУ ТА БАГАТОРІЧНА ДИНАМІКА ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА КОКЛЮШ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: коклюш, вакцинація, рівень захворюваності, діти.

Виконано порівняльний аналіз інтенсивних показників захворюваності на коклюш у різних вікових групах. Вивчено рівень охоплення профілактичними щепленнями проти коклюшу за останні 5 років у Запорізькій області.

Состояние иммунопрофилактики коклюша и многолетняя динамика заболеваемости коклюшем на территории Запорожской области

О.В. Конакова, Е.В.Усачева, Е.А. Силина, Т.Н. Пахольчук

Проведен сравнительный анализ интенсивных показателей заболеваемости коклюшем в различных возрастных группах. Изучен охват профилактическими прививками против коклюша за последние 5 лет в Запорожской области.

Ключевые слова: коклюш, вакцинация, уровень заболеваемости, дети.

Analysis of the morbidity and the coverage of vaccination against pertussis level in Zaporozhye Region

O.V. Konakova, O.V. Usachova, E.A. Silina, T.M. Pakholchuk

It has been represented comparative analysis of the rate of the pertussis morbidity in the different age groups and the coverage of vaccination against pertussis for the last 5 years in Zaporozhye Region.

Key words: pertussis, vaccination, incidence, children.

Коклюш залишається серйозною проблемою не тільки для України, але і для всього світу. Щороку в світі реєструють близько 50 млн випадків захворювання на коклюш і близько 300 тис. випадків смертей від цієї хвороби у країнах, що розвиваються [3]. Згідно з даними вітчизняних і закордонних дослідників, фактором, що утримує розвиток епідемії коклюшу – є вакцинація.

За значенням коклюшу посідає третє місце після туберкульозу та поліомієліту у розширеній програмі імунізації ВООЗ [1]. Європейський регіональний комітет ВООЗ поставив за мету скоротити захворюваність на коклюш до 2010 р. до рівня 1 на 100 тис. населення [2]. Незважаючи на те, що в Україні щепленнями проти коклюшу щороку охоплюється 90–95% дітей, захворюваність залишається на високому рівні. Щороку в країні реєструють 3–4 тис. випадків коклюшу серед дітей, переважно віком до 1 року, у яких перебіг хвороби особливо тяжкий з багатьма ускладненнями та несприятливими наслідками. В Україні реєструють випадки смерті дітей від коклюшу [1].

МЕТА РОБОТИ

Аналіз захворюваності на коклюш у дітей різних вікових груп відповідно до рівня охоплення вакцинацією.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

За даними санітарно-епідеміологічної служби Запорізької області проаналізовано статистичні дані про захворюваність коклюшем та охоплення профілактичними щепленнями проти коклюшу у дітей різних вікових груп за період з 2008 по 2012 рік.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Здійснений аналіз засвідчив: у Запорізькій області рівень охоплення вакцинацією проти коклюшу серед дітей віком 6–12 місяців за період 2008–2012 рр. мав значне коливання.

Так, у 2011 році зареєстровано зменшення цього показника у 2,4 рази (37,2%) порівняно з 2008 роком, коли він відповідав 95%. Кількість дітей, які отримали ревакцинацію проти коклюшу у віці до 3 років, у 2011 році також зменшилась в 1,8 рази у порівнянні з 2008 роком. У 2012 році зареєстровано позитивну тенденцію до збільшення охоплення вакцинацією АКДС-3 в 1,4 рази в порівнянні з 2011, АКДС-4 – у 1,3 рази.

Станом на 1 січня 2013 року охоплення вакцинацією проти коклюшу дітей до року складає 54,3%, ревакцинацією до 3 років – 72,8%.

Паралельно наведеним змінам в охопленні вакцинацією проти коклюшу мало місце і різке коливання захворюваності: з 2008 року у Запорізькій області відбувається черговий підйом захворюваності на коклюш. У 2012 році цей показник був максимальним і склав 5,55 на 100 тис. населення, а серед дитячого населення – 34,08. Слід зазначити, що у 1998–2012 роках серед хворих коклюшем переважали діти, їхня частка в загальній кількості складала від 92% до 99%.

Епідемічний процес у Запорізькій області характеризується зростанням захворюваності на коклюш серед дітей практично всіх вікових груп. Найінтенсивніший підйом відзначено у дітей першого року життя (у 7,7 рази). Саме у цій віковій групі зареєстровано найвищі показники захворюваності і летальні випадки. Так, у 2008 році показник захворюваності на коклюш у дітей віком від 0 до 12 місяців склав 24 на 100 тис., тоді як у 2012 – 184,83. У 2011–2012 роках у Запорізькій області зареєстровано два летальних випадки від коклюшу у дітей віком до року. У групі дітей віком від 1 до 2 років, які менше залучені в епідеміологічний процес, захворюваність коклюшем за останні 5 років зросла на 42%, у групі від 3 до 5 років – на 33%. За інтенсивністю цього показника наступною групою є діти віком від 5 до 9 років. У цих дітей захворюваність у 2008 році складала 18,6 на

100 тис. проти 46,93 у 2012 році. Але, незважаючи на факт зростання аналізованого показника на 60% у дітей цього віку, показники захворюваності залишались нижчими, ніж у дітей молодшого віку. Кількість хворих на коклюш у групі дітей віком від 10 до 14 років зросла на 15% у 2011 році у порівнянні з 2008, але у 2012 спостерігалось зменшення кількості хворих на 25%. У віковій групі осіб віком від 15 до 17 років зберігались низькі показники протягом усього періоду спостереження, а у 2012 не визначено жодного випадку захворювання на коклюш серед дітей цього віку.

Отже, порівняння інтенсивних показників захворюваності на коклюш у різних вікових групах та охоплення профілактичними щепленнями за останні 5 років у Запорізькій області засвідчило, що підвищення захворюваності коклюшем зумовлене зниженням кількості щеплених дітей у декретовані строки.

ВИСНОВКИ

У Запорізькій області у період з 2008 по 2012 рік зафіксовано зниження рівня охоплення вакцинацією проти

коклюшу дитячого населення, що стало причиною значного зростання захворюваності коклюшем серед дітей усіх вікових груп.

За останні 5 років серед хворих на коклюш переважали діти, їх частка у загальній кількості складала від 92% до 99%.

Найінтенсивніший підйом зареєстровано у дітей першого року життя (у 7,7 рази).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Крамарев С.О.* Коклюш у дітей: сучасні погляди на захворювання / Крамарев С.О. // *Здоров'я України.* – 2008. – №4/1. – С. 15–17.
2. Evidence-based Pediatric Infectious Diseases By David Isaacs Clinical Professor of Pediatric Infectious Diseases University of Sydney and Senior Staff Physician in Pediatric Infectious Diseases and Immunology The Children's Hospital at Westmead, Sydney Australia, 2007. – P. 181–182.
3. *Барсукова Е.* Роль комбинированных вакцин в иммуно-профилактике коклюша / Барсукова Е. // *Здоров'я України.* – 2008. – №10/1. – С. 13–15. – Режим доступа: <http://www.health-ua.com/articles/2736.html>

Відомості про авторів:

Конакова О.В., к. мед. н., асистент каф. госпітальної педіатрії та дитячих інфекцій ЗДМУ.

Усачова О.В., к. мед. н., доцент каф. госпітальної педіатрії та дитячих інфекцій ЗДМУ.

Сіліна С.А., к. мед. н., асистент каф. госпітальної педіатрії та дитячих інфекцій ЗДМУ.

Пахольчук Т.Т., к. мед. н., доцент каф. госпітальної педіатрії та дитячих інфекцій ЗДМУ.

Поступила в редакцію 18.04.2013 г.